

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 6.10.2005
KOM(2005)473 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET**

**om det hensigtsmæssige i at fastsætte regler på europæisk plan for mere detaljerede
niveauer i NUTS-nomenklaturen**

BAGGRUND

I begyndelsen af 1970'erne oprettede Kommissionen ét sammenhængende system til opdeling af EU's område med det sigte at producere regionale statistikker for Fællesskabet, nemlig "Nomenklaturen for statistiske regionale enheder" (NUTS). I næsten 30 år blev anvendelsen og ajourføringen af NUTS-nomenklaturen forvaltet i henhold til en "gentleman's agreement" mellem medlemsstaterne og Kommissionen, ofte efter lange og vanskelige forhandlinger. I foråret 2000 begyndte man at udarbejde en forordning, der skulle give NUTS retlig status. Denne NUTS-forordning blev vedtaget i maj 2003 og trådte i kraft i juli 2003¹.

I den nuværende NUTS-nomenklatur er hver medlemsstat opdelt i en lang række regioner på NUTS 1-niveau. De underopdeles hver især i regioner på NUTS 2-niveau, og disse igen i regioner på NUTS 3-niveau.

Indtil begyndelsen af 1990'erne bestod NUTS-nomenklaturen udelukkende af disse tre regionale niveauer. For at kunne dække et voksende generelt behov for oplysninger om forholdene på lokalt plan etablerede Kommissionen et system for subregional information, hvor det første skridt var at udarbejde en EF-klassifikation over lokale administrative enheder (LAU), der er kompatibel med NUTS. Der er fastlagt yderligere to niveauer (benævnt LAU) i overensstemmelse med NUTS-principperne, men kun det sidste og mindste niveau (LAU 2) er blevet fastlagt for alle medlemsstater og svarer normalt til "kommune".

Under Rådets drøftelser af NUTS-forordningen var der varierende meninger om, hvor mange NUTS-niveauer der skulle omfattes af retsakten. Mange lande ønskede ikke flere end de tre NUTS-niveauer, mens andre (som fik opbakning fra Europa-Parlamentet i dennes udtalelse) ønskede at tilføje niveau 4 og 5, dvs. de nuværende LAU 1- og 2-niveau. For at tilgodese alle synspunkter accepterede Kommissionen et forslag om, at den skulle have to år til at undersøge, om det ville være hensigtsmæssigt at medtage yderligere NUTS-niveauer i forordningen. NUTS-forordningen indeholder derfor følgende bestemmelse i artikel 2, stk. 5:

- "Hver medlemsstat kan beslutte at foretage en yderligere hierarkisk opdeling, der udgør underopdelinger til NUTS 3-niveau. Inden to år efter denne forordnings ikrafttræden forelægger Kommissionen efter høring af medlemsstaterne Europa-Parlamentet og Rådet en meddelelse om, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at indføre regler på europæisk plan for mere detaljerede niveauer i NUTS-nomenklaturen."

Hvad ville endnu et NUTS-niveau i forordningen betyde i betragtning af de forskellige principper i forordningen?

- NUTS 4-niveauet ville være en underopdeling af regionerne på NUTS 3-niveau.
- Regioner på NUTS 4-niveau bør dække et lands fulde område.
- Opdelingen i regioner ville være stabil i mindst tre år, inden der igen kunne foretages eventuelle ændringer.
- Der ville blive fastsat en højeste og mindste befolkningstærskel.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1059/2003 af 26. maj 2003 om indførelse af en fælles nomenklatur for regionale enheder (NUTS) (EUT L 154 af 21.6.2003, s. 1).

- Der ville blive udarbejdet fuldstændige lister over navne/betegnelser på regioner på NUTS 4-niveau.
- Der ville blive fastsat særlige regler for ændring af NUTS 4-niveauet i artikel 5.

Med andre ord vil det betyde en betydelig ekstra arbejdsbyrde for både medlemsstaterne og Kommissionen, hvis der indføres yderligere et regionsniveau i NUTS-forordningen. Kommissionen har i den seneste tid undersøgt, om fordelene ved et ekstra regionsniveau i NUTS-forordningen opvejer den ekstra arbejdsbyrde.

Denne meddelelse omhandler resultaterne af Kommissionens undersøgelse.

HØRING AF ALLE MEDLEMSSTATER

Allerførst henvendte Kommissionen sig til de statistiske kontorer i medlemsstaterne. Der blev udsendt et skriftligt spørgeskema til alle nationale statistiske kontorer den 15. juni 2004. Alle 25 medlemsstater afgav svar i denne høringsproces². Svarene var vidt forskellige, både hvad angår længde og indhold. Der kan drages følgende konklusioner:

- Et stort flertal af landene opdeler regionerne på et niveau mellem NUTS 3 og LAU 2, dvs. et niveau der svarer til LAU 1.
- Dette LAU 1-niveau anvendes også ved indsamling og udbredelse af regionale statistikker inden for landets grænser.
- Kun et meget lille mindretal af landene har mere end én regional opdeling mellem NUTS 3-niveau og LAU 2-niveau. Kommissionens forslag kan derfor koncentreres om LAU 1-niveau.
- I størstedelen af landene ændres grænserne mellem regionerne på LAU 1-niveau aldrig eller sjældent. Stabiliteten er derfor så godt som garanteret.
- I meget få svar specificeres befolkningstærsklerne for regioner på NUTS 4-niveau. Det anses for at være et vanskeligt spørgsmål at besvare.
- Der synes at være delte meninger om, hvorvidt der bør medtages et NUTS 4-niveau på europæisk plan i forordningen. Hvis Frankrigs og Finlands stemmer tælles med på "nej"-siden (fordi de foretrækker funktionelle regioner, der ikke er en underopdeling af regionerne på NUTS 3-niveau), er 14 medlemsstater ud af 25 imod et ekstra NUTS-niveau i forordningen.

På et arbejdsgruppemøde med medlemsstaterne i Luxembourg den 3.-5. november 2004 blev spørgsmålet drøftet i detaljer. Der var med meget få undtagelser enighed om, at LAU 1-niveauet skulle harmoniseres over hele Europa, og Kommissionens rolle ville være at fungere som kommunikator og koordinator, men LAU 1-niveauet skulle ikke indføres i NUTS-forordningen som NUTS 4-niveau. Kommissionen konkluderede, at statistikker på LAU 1-

² Spørgeskemaet og en oversigt over medlemsstaternes svar er knyttet som bilag til denne meddelelse.

niveau ville blive vel modtaget (på frivillig basis) og skulle lægges ind i den relevante database.

VURDERING

Efter at have foretaget en høring om, hvordan medlemsstaterne ser på gennemførligheden, færdiggjorde Kommissionen sin vurdering med udgangspunkt i nedenstående analytiske rammer:

1. POLITISKE BEHOV, DER BEGRUNDER ET EKSTRA NUTS-NIVEAU

Regionale statistikker benyttes hovedsageligt i forbindelse med samhørighedspolitikken. For øjeblikket er NUTS 3-niveauet det laveste for oplysning af sådanne data, og det vil også være tilfældet i den nærmeste fremtid. Mens der kan være behov for mere detaljerede statistiske oplysninger inden for visse politikområder (f.eks. udviklingen i landdistrikterne), er det endnu ikke klart, hvordan dette behov lettest kan dækkes ved at bruge administrative enheder. Man har ikke kunnet finde andre umiddelbare behov for systematisk indsamling af regionale statistikker på et lavere administrativt niveau (dvs. NUTS).

Med udvidelsen af Unionen vil den politiske indsats sandsynligvis blive udvidet mere på det geografiske end på noget andet plan. Nærhedsprincippet kan gøre det nødvendigt for medlemsstaterne at vælge et mere detaljeret niveau i visse politiske initiativer (f.eks. programmer for byfornyelse), men Kommissionen kan og skal ikke anvende dette mere detaljerede niveau på Unionsplan, medmindre en given politik gør det nødvendigt.

Derfor er der med baggrund i EU's politikker ingen rimelig grund til at forvalte og indføje yderligere et NUTS-niveau i NUTS-forordningen.

2. MULIGHEDEN FOR, AT DER I HENHOLD TIL PRINCIPPERNE I FORORDNINGEN HERI KAN INDFØJES ET NUTS 4-NIVEAU FOR ALLE MEDLEMSSTATER

I betragtning af den store modstand hos et flertal af de statistiske kontorer i medlemsstaterne vil det antageligt blive ret problematisk at tvinge alle medlemsstater til at indføre et NUTS 4-niveau, som skal dække hele landet, være stabil over tid, overholde visse størrelsestærskler osv.

Mange statistiske kontorer har gode argumenter for ikke at indføre yderligere et formelt NUTS-niveau. At tilføje et fjerde niveau i den regionale opdeling ville ikke øge EU-statistikernes kvalitet og sammenlignelighed. De regionale inddelinger baseret på administrative regioner består af meget forskellige typer områder, der bliver stadig mere forskellige, jo længere ned i hierarkiet man kommer. Befolkningstærsklerne ville som sådan hverken kunne anvendes til at harmonisere områderne eller være mere anvendelige til ret små "regioner". Der er imidlertid en positiv indstilling til, at der gøres mere fleksibel anvendelse (fra sag til sag) af andre regionale inddelinger end NUTS-niveau 1-3, hvis der er brug for det til en bestemt politik.

3. DATA, DER TILVEJEBRINGES, HVIS DER I FORORDNINGENS BESTEMMELSER INDFØJES ET EKSTRA NUTS-NIVEAU

Det første oplagte emne for regelmæssige statistikker på NUTS 4-niveau ville være de årlige befolkningsstatistikker. For øjeblikket modtager Kommissionen detaljerede befolkningsdata gennem folketællingen på LAU 2-niveau (kommunerne). Hvis der blev indsamlet nyere data i harmoniseret format på LAU 1-niveau (eller NUTS 4-niveau), ville det være muligt at foretage en grundig analyse af den regionale udvikling på EU-niveau.

4. BEGRUNDELSE FOR AT BRUGE DE NØDVENDIGE RESSOURCER PÅ AT TILVEJEBRINGE STATISTIKKER PÅ ET EVENTUELT NYT NUTS 4-NIVEAU

Der må her sondres mellem to forskellige typer udgifter: de fornødne ressourcer til at ajourføre nomenklaturen, der er udvidet med et ekstra NUTS-niveau (forvaltning af koder, navne på regioner, overholdelse af tærskler, styring af ændringer osv.), og de fornødne udgifter til de statistiske datasæt. NUTS-forordningen vedrører kun nomenklaturen som sådan og IKKE de statistiske data, der reguleres ved andre retsakter om statistik. Der findes for øjeblikket ingen retslige rammer for indsamling af data på et niveau, der er mere detaljeret end NUTS 3-niveau, og der er for øjeblikket ingen planer om at indsamle mere detaljerede data. Det vil derfor være uhensigtsmæssigt at bruge de sparsomme ressourcer på vedligeholdelse af en nomenklatur, for hvilken der ikke for øjeblikket er planer om at tilvejebringe statistiske data.

KONKLUSION

Kommissionen konkluderer, at der ikke for øjeblikket bør lægges planer om at tilføje et ekstra niveau i den regionale opdeling, der er omhandlet i NUTS-forordningen. Tjenestegrenenes indsats bør være koncentreret om de statistiske oplysninger, der findes på de eksisterende NUTS-niveauer, for så vidt angår konsolideringen af det udvidede EU, kvalitetsforbedringer og tilvejebringelse af supplerende regionale data, hvis dette måtte være nødvendigt i forbindelse med en EU-politik.

Endvidere bør Kommissionen på uformelt plan aktivt støtte den EU-dækkende harmonisering af LAU 1-niveauet. Det indebærer, at Kommissionen opfordrer til og støtter en intensiv udveksling af synspunkter mellem de statistiske kontorer, og at der udarbejdes retningslinjer for harmoniseringen af begreber vedrørende fastsættelsen af regioner på LAU 1-niveau.

Det foreslås, at situationen tages op til ny vurdering på et senere tidspunkt. Det mest passende tidspunkt vil formentlig være i 2008, efter påbegyndelsen af samhørighedspolitikens næste periode.

BILAG

4.1. Spørgeskema rettet til medlemsstaterne

Spørgsmål 1

Bruges der til statistiske formål i Danmark en officiel regional inddeling på et niveau, der er lavere end NUTS 3-niveau (og over LAU 2-niveau, dvs. de lokale administrative enheder)? Beskriv dette niveau i den regionale nomenklatur (antal regioner, gennemsnitlig størrelse, administrativ funktion eller ej, placering i hierarkiet af regioner).

Spørgsmål 2

Findes der mere end én regional inddeling i Danmark mellem NUTS 3-niveau og LAU 2-niveau, der anvendes til statistiske formål? I bekræftende fald beskrives alle inddelinger, og forskellene fremhæves. Svar også på nedenstående spørgsmål for hver enkelt inddeling.

Spørgsmål 3

Anvendes, indsamles og udbredes der i Danmark regionale statistikker på dette detaljerede niveau, der ligger under NUTS 3-niveau? Giv et par eksempler på de statistiske områder, hvor der regelmæssigt produceres og/eller udbredes data med de detaljerede inddelinger.

Spørgsmål 4

Hvor ofte ændres enhedsgrænserne på dette niveau i den danske regionale nomenklatur? Anfør både hyppigheden og antallet af enheder, der berøres af regionale omlægninger.

Spørgsmål 5

Går Danmark – uagtet forholdene i Danmark - ind for et mere detaljeret NUTS-niveau end NUTS 3-niveau for EU? Ønsker Danmark at tilføje et ekstra niveau (NUTS 4-niveau) eller mere end et ekstra niveau (NUTS-niveau 4, 5 osv.)? Redegør for Danmarks syn herpå.

Spørgsmål 6

Hvad bør befolkningstærsklen efter Danmarks mening være for de/det ekstra NUTS-niveau/NUTS-niveauer?

Spørgsmål 7

Tilføj gerne yderligere bemærkninger om de ekstra NUTS-niveauer.

4.2. Bilag 2: Sammendrag af medlemsstaternes svar

	Regional inddeling under NUTS 3?	Mere end et niveau?	Indsamling og offentliggørelse af data?	Hvor hyppigt omlægges grænserne?	Ønsker det nationale statistiske kontor NUTS-niveauer under niveau 3?	Befolkningstærskler?
Belgien	nej	—	—	—	nej	—
Tjekkiet	ja	delvis	ja	sjældent	nej	—
Danmark	nej	—	—	—	nej	—
Tyskland	delvis	nej	ja	jævnligt	nej	—
Estland	ja	nej	ja	sjældent	ja	30 000 - 500 000
Grækenland	ja	nej	ja	sjældent	ja	vanskeligt at svare på
Spanien	ja	på visse områder	nej	sjældent	ja	vanskeligt at svare på
Frankrig	ikke til statistiske formål	nej	nej	sjældent	funktionelle regioner	50 000 - 150 000
Irland	ja	nej	ja	sjældent	nej	—
Italien	ja	nej	i fremtiden	hvert 10. år	ja	endnu intet svar
Cypern	ja	nej	ja	aldrig	ja	40 000 - 150 000
Letland	ja, men den vil blive afskaffet	nej	ja	sjældent	nej	—
Litauen	ja	nej	ja	sjældent	nej	—
Luxembourg	ja	på visse områder	ja	sjældent	ja	vanskeligt at svare på
Ungarn	ja	nej	ja	jævnligt	nej	—
Malta	ja	nej	ja	sjældent	måske	30 000 - 130 000
Nederlandene	nej	—	—	—	nej	—
Østrig	ja	nej	ja	aldrig	nej	—
Polen	ja	nej	ja	jævnligt	ja	landenes gennemsnit
Portugal	ja	nej	ja	sjældent	ja (med forbehold)	—
Slovenien	ja	nej	ja	jævnligt	måske	vanskeligt at svare på
Slovakiet	ja	nej	ja	sjældent	nej	vanskeligt at svare på
Finland	ja	nej	ja	jævnligt	funktionelle regioner	giver ikke mening

	Regional inddeling under NUTS 3?	Mere end et niveau?	Indsamling og offentliggørelse af data?	Hvor hyppigt omlægges grænserne?	Ønsker det nationale statistiske kontor NUTS-niveauer under niveau 3?	Befolkningstærskler?
Sverige	ja	nej	nej	aldrig	nej	—
Det Forenede Kongerige	ja	ja	ja	sjældent	ja	25 000 - 150 000